

Suomen maakuntajohtajat

TAVOITTEET HALLITUSOHJELMAAN 2019-2023

Maakuntajohtajat pitävät tärkeänä, että hallitusohjelma 2019-2023 on luonteeltaan nykyisen ohjelman tapaan strateginen ohjelma-asiakirja ja operatiivisesta toiminnasta sovitaan erikseen ohjelmaa toimeenpantaessa.

Seuraavat tavoitteet tukevat toteutuessaan kestäväällä tavalla Suomen alueellista elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä sekä lisäävät kansainvälistä näkyvyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia.

1) Osaavan työvoiman saatavuus

Hallitus varmistaa, että kasvutarpeisiin eri puolilla Suomea on riittävästi uudistuskykyisen ja uutta teknologiaa hyödyntävän yhteiskunnan tarvitsemää osaavaa työvoimaa.

Hallitus lisää tutkintoon johtavan koulutuksen joustavuutta. Resursseja kohdistetaan täydennys- ja muuntokoulutukseen sekä työttömien koulutukseen siten, että kaikki opintokokonaisuudet voivat olla osa myöhemmin erikseen suoritettavaa tutkintoa.

Hallitus tukee työvoiman liikkuvuutta asumiseen liittyvin kannustimin, esimerkiksi helpottamalla monipaikkaista asumista, edistämällä paikkariippumattoman työn tekemistä sekä erilaisin verotuskäytännöin.

Hallitus käynnistää työperäisen maahanmuuton kansallisen toimintaohjelman. Ohjelmalla selvitetään ja otetaan käyttöön keinot mm. työlupamenettelyn nopeuttamiseksi sekä lahjakkuuksien houkuttelemiseksi (vrt. Kanadan malli).

Hallitus parantaa ja nopeuttaa eurooppalaisen tutkinnon hyväksymistä ilman eri menettelyjä.

Hallitus tukee kuntia ja kuntien yhteistyötä kansainvälisten opintopolkujen luomiseksi.

Hallitus mahdollistaa ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteiset opintopolut ja tutkintojen suorittamisen.

Hallitus vahvistaa maakunnan ja kuntien sopimusperusteista yhteistyötä selvittämällä toisen asteen koulutuksen siirtämismahdollisuuden maakunnan vastuulle silloin, kun tästä on yksimielisyys maakunnan ja alueen kuntien kesken.

2) Digitalisaatio ja siihen liittyvien resurssien varmistaminen

Lähivuosina on edessä datatalouden aiheuttama globaali talouden uusjako. Hallitus valmistautuu alustatalouteen ja varmistaa palveluiden saavutettavuuden digitaalisesti koko maassa.

Hallitus vahvistaa määrätietoisin toimin kaikkia datatalouteen liittyviä kansallisen kilpailukykyämme vahvuuksia: mm. systeemistä toimintatapaamme, digi-infran laatua, avoimen datan ja rajapintojen määrää sekä ICT-osaamisen tasoa. Tähän liittyen hallitus kehittää kansalaisten digiosaamista ja lisää ICT-osaajien määrää mm. kohdan 1 toimenpitein.

Hallitus vauhdittaa vahvojen ja riittävän suurten ekosysteemien syntymistä tukemalla pistemäisten teknologiakokeilujen lisäksi laajaa maakuntien ja maiden rajat ylittävää uudenlaista kokeiluyhteistyötä. Lisäksi hallitus tukee alueellisten verkostojen vahvistumista ja turvaa kokeilutoiminnan edellyttämän lainsäädännöllisen ketteryuden ja joustavuuden.

Hallitus edistää asiakaslähtöisten, julkisten palvelujen digitalisaatiota edellyttämällä

- kaikkiin julkisiin palveluihin ensisijaisena digitaalisen käyttöliittymän sekä
- kaikkien käyttöliittymien yhteensopivuutta.

Hallitus tukee palveluiden digitaalista saavutettavuutta mahdollistamalla nopeat verkot koko maassa.

3) Innovaatiopolitiikka

Hallitus tukee talouden kasvua tukemalla yritysten toimintaedellytyksiä sekä alliansseja.

Hallitus vahvistaa sekä palvelualojen että tuotannollisten alojen uusia toimintatapoja niin, että avoimen sektorin kyky toimia tehokkaasti myös työvoimapulatilanteessa. Hallitus suuntaa kehittämispanoksia tuottavuutta noustaviin toimenpiteisiin, tekoälysovellusten käyttöönottoon ja digitaalisten toimintaympäristöjen luomiseen. Hallitus lisää taloudessa olevan rahan kiertonopeutta keventämällä palvelualojen sääntelyä.

Hallitus tukee systemaattista alueellista kehittämistoimintaa edistämällä uutta tutkimus- ja kehittämispoliittista kumppanuutta sekä mahdollistamalla olemassa olevien resurssien yhdistämisen: hallitus osoittaa maakuntien innovaatiopolitiikan (yhteensä 300-500Me) rahoittamiseen muun muassa Business Finlandin ja Sitran rahoitusta.

Hallitus varmistaa suomalaisten yritysten ja yhteisöjen kykyä toimia kansainvälisessä toimintaympäristössä edistämällä yhteisten säännösten syntymistä ja vähentämällä kansallisia poikkeuksia. Hallitus edistää aktiivisesti eurooppalaista innovaatiopolitiikkaa sekä Euroopan unionin koheesio- ja muita politiikkoja.

4) Saavutettavuus

Hallitus parantaa alueiden saavutettavuutta selvittämällä liikenteen uudet investointimahdollisuudet. Hallitus näkee Suomen liikennejärjestelmän osana kansainvälistä liikenneverkkoa.

Liikenneverkon korjausvelka on niin nyt suuri, että se vaikeuttaa merkittävästi sekä metsäteollisuuden että muiden teollisuusalojen kykyä saada tuotteita markkinoille kilpailukykyisesti. Hallitus aloittaa tilanteen korjaamisen merkittävillä pitkäkestoisilla liikennepaketeilla. Näistä ensimmäisessä poistetaan keskeisimmät vientiteollisuuden pullonkaulat sekä alueelliset pullonkaulat. Hallitus osoittaa perusväylänpitoon vuosittain 1,3 miljardia eli tie- ja rataverkon korjausvelkaa vähennetään vuosittain 300 miljoonalla eurolla.

Hallitus tukee liikenneinvestointien mahdollisimman nopeaa toteuttamista selvittämällä mahdollisuudet hyödyntää muun muassa hankekohtaisia yhtiöitä, yksityistä rahoitusta sekä valtion omien tukiluonteisten panosten muuttamista kilpailukykyä lisääviksi investoinneiksi.

Hallitus kehittää liikenneverkkoa nopeat junayhteydet mukaan lukien mm. työssäkäyntialueet-, työvoiman saatavuus- sekä Suomen tasapuolinen saavutettavuuskriteereihin perustuen.

5) Kasvua tukeva ympäristö- ja ilmastopolitiikka

Hallitus näkee ympäristöpolitiikan elinvoiman osatekijänä ja mahdollistajana sekä tukee uusien toimintatapojen käyttöönottamista.

Hallitus tukee taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväan kasvuun perustuvaa politiikkaa ja näkee kestäväan luonnonvarojen käyttöön, kiertotalouteen ja biotalouteen perustuvat mahdollisuudet maakuntien kilpailukyvyyn, elinvoiman ja vetovoiman edistämiseksi. Hallituksen mielestä tämä edellyttää nykyisten toimintatapojen arvioimista ja kehittämistä, mutta myös uusia tapoja toimia.

Hallitus selvittää ja arvioi ympäristöhallinnon lupamenettelyn normistoa ja toimintatapoja. Nykyinen kehitys oikeasuuntainen, mutta riittämätön. Tavoitteena on sujuva ja toimiva lupamenettelyprosessi, jossa otetaan huomioon avoimuuden, käsittelyaikojen nopeuden ja luotettavuuden näkökulmat. Samalla arvioidaan sitä, miltä osin lupamenettelyä ja normistoa voidaan em. tavoitteet huomioon ottaen yksinkertaistaa ja jopa purkaa ympäristönsuojelun näkökulmat huomioiden.

Hallitus korostaa ennakoivan, vuorovaikutteisen ja osallistavan suunnittelun merkitystä ja edistää tällaisten toimintatapojen käyttöönottoa uusien säännösten tai määräysten sijaan. Uudet, toimijat sitouttavat suunnittelu- ja neuvottelumenettelyt ovat osa älykästä kaupunki- ja aluepolitiikkaa ja niillä vaikutetaan mm. vetovoimaisten ja viihtyisien elinympäristöjen muodostumiseen.

Hallitus selvittää digitalisaation (erityisesti 5G) ja ympäristöpolitiikan yhdistämistä erilaisin kokeiluin ja tukijärjestelmin sekä mahdollistaa tuotantoprosessien ohjauksen vähemmällä luonnonvarojen kulutuksella.

Hallitus varmistaa maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen yhteydessä, että maakunnan asukkaiden valitsema maakuntavaltuusto pystyy ohjaamaan maakunnan rakennetta ja tukemaan sen toiminnallisuutta maakuntakaavoituksen avulla.

Hallitus edistää biotalouden kansainvälistä edelläkävijyyttä, jossa edelleen kehitetään osaamista, teknologioita, vientiä ja uusia ratkaisuja. Hallitus jatkaa metsien käyttöön pohjautuvan biotalouden kehittämistä, jossa otetaan huomioon pitkäjänteinen ja kestävä metsien hoito ja ilmastotavoitteet.

6) Maakuntauudistus (tavoitteita täydennetään tarvittaessa uudistuksen edetessä)

Hallitus vahvistaa maakuntalaisen itsehallinnollisuutta sekä lisää maakunnan rahoituksen liikkumavaraa. Hallitus edistää maakuntien ja valtion kumppanuutta ja vuorovaikutusta sekä turvaa maakuntien rahoituksen.

Hallitus lisää yleiskatteellisen rahoituksen osuutta maakuntien kokonaisrahoituksesta sekä jatkaa maakuntien verotuloon perustuvan rahoituksen ja muun varainhankinnan selvittämistä.

Hallitus vahvistaa kuntien ja maakuntien kumppanuutta ja sopimusperusteista yhteistyötä parantamalla sopimuksellisen yhteistyön edellytyksiä.